

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Будинок прибутковий

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектура та містобудування	Споруда	Місцевого значення

6. Дата утворення об'єкта:

1896 р., 1947 р. — надбудова

7. Місцезнаходження об'єкта:

М.Київ, Шевченківський р-н, вул.Пушкінська 37-а

8. Охоронний № пам'ятки:

231/3

9. Дати і № рішень, відповідно до яких узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Наказ Міністерства культури і туризму України від 07.09.2006 № 747/0/16-06

10. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Житловий будинок	Прибутковий будинок	

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Будівля стоїть по червоній лінії вулиці в ряду щільної забудови кінця XIX-початку XX століття, знаходиться в кварталі, що обмежений вулицями Пушкінською, Червоноармійською, бульваром Т.Шевченка
Характеристика об'єкта	Прибутковий будинок чотириповерховий, на підвалах, Т-подібний в плані, з проїздом у двір у правій частині фасаду: цегляний, потинькований і пофарбований. Покрівля вкрита залізом, перекриття плоскі. Внутрішнє планування секційно-коридорне. Композиція головного фасаду симетрично-осьова. Міжповерхові карнизи і рустовані лопатки створюють рівномірне ритмічне членування фасаду. Між вікнами III поверху розміщені спарені пілястри. Оскільки будинок було надбудовано, не збереглися бічні банти і фігурні фронтони з картушами, якими завершувалися бічні розкреповки. На сьогодні над четвертим поверхом розташовані прямокутні аттикові стінки. Декорування фасаду виконано у так званому "цегляному стилі" з використанням ренесансних стилізацій. У декорі використано аркатурні пояски, "сухарики", ліпні підвіконні і надвіконні рельєфи з рослинними мотивами.

Затверджено

Наказ Міністерства культури та державного будівництва України від 13.05.04.
№295/104

Внесено зміни відповідно до наказу
Міністерства культури і туризму України від
07.09.2006 № 747/0/16-06

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Будинок прибутковий

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектура Історія	Споруда	Нововиявлена (Щойно виявлена)

1. Дата утворення об'єкта:

1896 р., 1947 р. — надбудова

2. Місцезнаходження об'єкта:

М.Київ, Шевченківський р-н, вул.Пушкінська 37-а

3. Охоронний № пам'ятки:

Охоронний номер не присвоєно

4. Дати і № рішень, відповідно до яких узяті на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Наказ комітету охорони і реставрації пам'яток історії, культури та історичного середовища м.Києва від 16.05.94 №10.

5. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Житловий будинок	Прибутковий будинок	

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Будівля стоїть по червоній лінії вулиці в ряду щільної забудови кінця XIX-початку XX століття, знаходиться в кварталі, що обмежений вулицями Пушкінською, Червоноармійською, бульваром Т.Шевченка
Характеристика об'єкта	Прибутковий будинок чотириповерховий, на підвалах. Т-подібний в плані, з проїздом у двір у правій частині фасаду: цегляний, потинькований і пофарбований. Покрівля вкрита залізом, перекриття плоскі. Внутрішнє планування секційно-коридорне. Композиція головного фасаду симетрично-осьова. Міжповерхові карнизи і рустовані лопатки створюють рівномірне ритмічне членування фасаду. Між вікнами III поверху розміщені спарені пілястри. Оскільки будинок було надбудовано, не збереглися бічні банти і фігурні фронтони з картушами, якими завершувалися бічні розкраски. На сьогодні над четвертим поверхом розташовані прямокутні аттикові стінки. Декорування фасаду виконано у так званому "цегляному стилі" з використанням ренесансних стилізацій. У декорі використано аркатурні пояски, "сухарики", ліпні підвіконні і надвіконні рельєфи з рослинними мотивами.

	Інтер'єр був оформлений з використанням історичних стилізацій. Збереглася кована огорожа сходових маршів. Ліпні плафони з мотивами мавританського мистецтва, російського дерев'яного різьблення ренесансу та бароко не збереглися. Будинок зблокований з сусіднім №35-а, які утворюють один з найнасиченіших пластичних фрагментів ансамблевого характеру в забудові вулиці. В садибі проживали відомі діячі науки і культури. У 1904-1910 роках в одному з будинків комплексу №37-а-37-б жив Армашевський Петро Якович (1851-1919) – геолого-петрограф, професор кафедри мінералогії і гелогії Київського університету, доктор геології і геогнозії, декан фізико-математичного факультету (1905-1909pp), голова Київського товариства природодослідників, голова київського відділення Російського товариства захисту тварин. На початку 1900-х років в частині садиби №37 мешкав Дуван-Торцов Ісаак Єздрович – актор і антрепренер, режисер, з 1901 року працював у складі трупі театру “Соловцова”, дійсний член Київського літературно-артистичного товариства. З жовтня 1941 до початку липня 1942 в кв.14 (за тогочасною нумерацією) в будинку №37-а проживав Кудря Іван Данилович (1914-42) – керівник підпільної антинацистської диверсійно-розвідувальної групи Ю Герой Радянського Союзу (1965, посмертно). З 1934 року працював в органах НКВС. З березня 1941 року жив у Києві. Влітку того ж року очолив нелегальну резидентуру для розвідувальної та бойової роботи під ім'ям Максим Кондратюк. Під виглядом подружжя Кудря та М.Груздова оселилися в будинку №37-а, їх адреса стала явочною квартирою підпільної групи. 5 липня 1942 року І.Кудря заарештували і восени стратили.
Наявність творів мистецтва	Немає

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця)

Є елементом історичної міської садиби по вулиці Пушкінській, 37, до якої входять будинки № №37-а і 37-б

8. Ступінь схоронності об'єктів:

Задовільний	

9. Наявність науково-проектної документації:

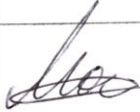
Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв.№

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Генеральний план з позначенням зон охорони	1	2003р.	Візіком

План об'єкта			
Фото загального вигляду об'єкта	1	2005 р	

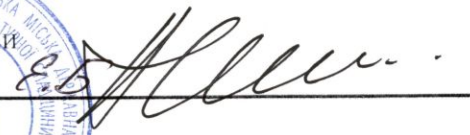
Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій Головний спеціаліст	Історик	Мокроусова О.Г.		18.01.06

Керівник органу охорони культурної спадщини

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Горбаченко

КОРОТКА ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Вул.Пушкінська 37-а

Будинок розташований на території історичного району “Нова Будова”, що почав формуватися у 1830-х роках, у зв’язку з будівництвом Нової Печерської фортеці, коли мешканці з Печерська переселялися на нові позаміські землі. Розпланування вулиці Пушкінської і сусідніх тісно пов’язано також з будівництвом київського університету. Будівля стоїть по червоній лінії вулиці, в ряду щільної забудови кінця XIX-початку XX століття; в кварталі, що обмежений вулицями: Пушкінська, Червоноармійська, Т.Шевченка б-р

Історія садиби, в якій розташований будинок №37-а, простежується з 1860-х років. Первинна забудова садиби була малоповерховою, дерев’яною, розрідженою.

Значні будівельні роботи розпочав 1884 року новий власник садиби – Фрідріх Густавович Міхельсон (1840, м.Вейссенштейн – 1908, м.Київ), який займав поважне місце в громадському житті Києва. Був київським купцем I гільдії, крупним підприємцем і одним з найбагатших домовласників Києва. Багато років обирався гласним (депутатом) міської думи. На початку XX століття йому належало шість ділянок з великими прибутковими домами. Мешкав по вул.Пушкінській 40. Після смерті Міхельсона майно перейшло у спадок до його дітей у спільне володіння.

На початку 1920-х років майно садиби було націоналізоване, квартири у будинках перетворено на комунальні.

Міхельсон володів двома сусідніми садибами №35 та 37, що становили єдиний архітектурно-майновий комплекс. Історично до нього входили чотири будинки – фасадні №35-а та 37-а і два флігелі - №35-б, 37-б, які розташовані паралельно головним садибним корпусам і замикають подвір’я.

Забудова комплексу утворена у декілька етапів. 1884 року був зведений триповерховий кам’яний будинок (сучасний №35-а) за проектом відомого київського архітектора Віктора Івановича Сичугова. Підписку на проведення будівельного нагляду за будівництвом видав технік Павло Васильович Воронцов. 1888 року був споруджений флігель (сучасний будинок №35-б), також за проектом В.І. Сичугова.

1896 року забудова садибного комплексу Міхельсона була завершена спорудженням будинків №37-а і 37-б, які повторювали архітектурні форми двох попередніх споруд. Керував будівельними роботами архітектор М.Добачевський. У 1946-49 роках була здійснена надбудова IV поверху над всіма 4-ма спорудами садиби.

Прибутковий будинок №37-а чотиріповерховий, на підвалах, Т-подібний в плані, з проїздом у двір у правій частині фасаду; цегляний, потинькований і пофарбований. Покрівля вкрита залізом, перекриття плоскі. Внутрішнє планування секційно-коридорне.

Композиція головного фасаду симетрично-осьова. Міжповерхові карнизи і рустовані лопатки створюють рівномірне ритмічне членування фасаду. Між вікнами III поверху розміщені спарені пілястри. Оскільки будинок було надбудовано, не збереглися бічні башти і фігурні фронтони з картушами, якими завершувалися бічні розкреповки. На сьогодні над четвертим поверхом розташовані прямокутні аттикові стінки. Декорування фасаду виконано у так званому “цегляному стилі” з використанням ренесансних стилізацій. У декорі використано аркатурні пояски, “сухарики”, ліпні підвіконні і надвіконні рельєфи з рослинними мотивами.

Интер’єр був оформлений з використанням історичних стилізацій. Збереглася кована огорожа сходових маршів. Ліпні плафони з мотивами мавританського мистецтва, російського деревного різьблення ренесансу та бароко не збереглися.

В садибі проживали відомі діячі науки і культури. У 1904-1910 роках в одному з будинків комплексу №37-а-37-б жив Армашевський Петро Якович (1851-1919) – геолого-

петрограф, професор кафедри мінералогії і гелогії Київського університету, доктор геології і геогнозії, декан фізико-математичного факультету (1905-1909pp), голова Київського товариства природодослідників, голова київського відділення Російського товариства захисту тварин.

На початку 1900-х років в частині садиби №37 мешкав Дуван-Торцов Ісаак Єздрович – актор і антрепренер, режисер, з 1901 року працював у складі трупі театру “Соловцова”, дійсний член Київського літературно-артистичного товариства.

З жовтня 1941 до початку липня 1942 в кв.14 (за тогочасною нумерацією) в будинку №37-а проживав Кудря Іван Данилович (1914-42) – керівник підпільної антинацистської диверсійно-розвідувальної групи Герой Радянського Союзу (1965, посмертно). З 1934 року працював в органах НКВС. З березня 1941 року жив у Києві. Влітку того ж року очолив нелегальну резидентуру для розвідувальної та бойової роботи під ім'ям Максим Кондратюк. Під виглядом подружжя Кудря та М.Груздова оселилися в будинку №37-а, їх адреса стала явочною квартирою підпільної групи. 5 липня 1942 року І.Кудря заарештували і восени стратили.

Будинок №37-а заблокований з сусіднім об'ємом №35-а, які утворюють один з найнасиченіших пластичних фрагментів ансамблевого характеру в забудові вулиці. Будинок є характерним прикладом житлової забудови Києва, традиційним елементом міської садиби. Садиба - рідкісний зразок вирішення великого прибуткового комплексу в стилістиці історизму на основі дублювання однакових проектів на одній вулиці.

Розташований в зоні регулювання забудови I категорії.

Джерела:

Сердюк О.М., Шулешко І.В., Мокроусова О.Г. Інвентаризація на будинок по вулиці Пушкінській 37-а. –К.1996 рік.

Кальницький М. Фрідріх Міхельсон – володар “міста в місті”.- Янус. Нерухомість.-1998.-№20 (жовтень)

Кальницький М., Рилкова Л., Скібіцька Т, Федорова Л. Садиба 1884-96, в якій проживали відомі діячі науки і культури, містилася явочна квартира підпільної групи І.Д.Кудрі.-Звід пам'яток історії та культури України. Київ. Т.ІІ.-К.2003.-С. 1021-1023

Виконавець: головний спеціаліст відділу обліку пам'яток Київського науково-методичного центру Мокроусова О.Г.

Вул. Пушкінська 37а. Фоновий фасад.
фото 2005р.

